

ทักษะทางวิชาชีพและมาตรฐานในการปฏิบัติงานของนักบัญชีที่มีผลกระทบต่อ
คุณภาพรายงานงบการเงิน

Professional Skills and Accountants Performance Standards Affecting
the Quality of Financial Statement Report

ไพสรณ์ สูงสมบัติ

อาจารย์ประจำสาขาวิชาการบัญชี คณะการบัญชี มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์

โทร.081-580-3060, E-mail: pasoon@rpu.ac.th

Paisorn Soongsombat

Lecturer, Department of Accounting,

Accounting Faculty, Rajapruk University

รับเข้า: 27 เมษายน 2563 แก้ไข: 14 มิถุนายน 2563 ตอรับ: 26 มิถุนายน 2563

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ของทักษะทางวิชาชีพในการปฏิบัติงานของนักบัญชีที่มีผลกระทบต่อคุณภาพรายงานงบการเงิน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ เจ้าของ ผู้นำองค์กร หรือผู้บริหารของสำนักงานบัญชีที่เป็นตัวแทนได้รับอนุญาตจากกรมสรรพากร จำนวน 97 บริษัท ใช้แบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา โดยหาค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติอนุมาน คือ วิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน และการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุ

ผลการวิจัย พบว่า คุณภาพรายงานงบการเงินในภาพรวม มีความสัมพันธ์กับทักษะทางวิชาชีพ ทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ทักษะด้านปัญญา ทักษะด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและการสื่อสาร ทักษะด้านการจัดการบุคคล และทักษะด้านการจัดการองค์กร มีความสัมพันธ์กับมาตรฐานการปฏิบัติงาน ทั้ง 2 ด้าน ได้แก่ ด้านการประกอบอาชีพให้สอดคล้องกับมาตรฐานวิชาชีพและมาตรฐานทางวิชาการที่เกี่ยวข้อง ด้านความระมัดระวังรอบคอบในส่วนคุณภาพรายงานงบการเงินในแต่ละด้าน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านความเข้าใจได้ ด้านความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ ด้านความเชื่อถือได้ และด้านการเปรียบเทียบกันได้ มีความสัมพันธ์กับทักษะทางวิชาชีพ ทั้ง 4 ด้าน และมาตรฐานการปฏิบัติงาน ทั้ง 2 ด้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 การวิเคราะห์ถดถอยพหุระหว่างทักษะทางวิชาชีพ มาตรฐานการปฏิบัติงาน ต่อคุณภาพรายงานงบการเงินในภาพรวม (quality) พบว่า สมการถดถอยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำสำคัญ: ทักษะทางวิชาชีพ มาตรฐานในการปฏิบัติงานของนักบัญชี คุณภาพรายงานงบการเงิน

Abstract

The objective of this research was to test relationship of professional skills of the accountants that affect to the quality of financial statement reports. The sample groups used in the research are the owners, the leaders, or the executives of 97 accounting firms that are authorized by the Revenue Department. Questionnaires are used to collect data and the data is analyzed by descriptive statistics inference statistics including Pearson Correlation Coefficient and multiple regression are also used to analysis.

The study was found that the quality of the financial statement report as a whole is related to professional skills in all 4 areas: intellectual skills, interpersonal and communication skills, personnel management skills and organization management skills and is correlated to the operational standards in two areas, which are the professional compliance with concerned professional standards and academic standards and cautiousness. The quality of financial statement report in each of 4 areas, as follow by, understanding, decision making, reliability, and comparability, are related to professional skills in all 4 areas and the operational standards in both areas with statistical significance level of .05 and multiple regression analysis between professional skills of the accountants that affect the quality of financial statement reports with statistical significance level of .01

Keywords: professional skills, Accountants' Practice Standards, quality of financial statement reports

บทนำ

การดำเนินธุรกิจให้ประสบความสำเร็จได้นั้น ส่วนสำคัญมาจากการบริหารจัดการภายในองค์กรที่เหมาะสม ซึ่งจำเป็นจะต้องอาศัยข้อมูลทางการเงินที่ดี เนื่องจากข้อมูลดังกล่าวเป็นสิ่งจำเป็นต่อผู้บริหารในการที่จะนำมาใช้บริหารจัดการภายในองค์กร วางแผนกลยุทธ์และการตัดสินใจเชิงเศรษฐกิจ ยิ่งในธุรกิจที่มีการแข่งขันภายในอุตสาหกรรมสูงด้วยแล้ว ข้อมูลที่ดีและถูกต้องมีความสำคัญอย่างมาก ซึ่งการที่จะได้มาซึ่งข้อมูลที่ดีนั้น ต้องมีการเก็บรวบรวมข้อมูลที่มีประสิทธิภาพจากผู้จัดทำบัญชี ทำให้ผู้จัดทำบัญชีจะต้องมีทักษะทางวิชาชีพตามมาตรฐานการศึกษาระหว่างประเทศสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี (International Education Standards: IES) ซึ่งมีอิทธิพลต่อการศึกษาด้านบัญชีและการฝึกอบรมทั่วโลก เพื่อให้แน่ใจว่าผู้ที่มีอำนาจในการตัดสินใจเชิงเศรษฐกิจ สามารถพึ่งพาความสามารถของผู้จัดทำบัญชี และเชื่อมั่นในความเป็นมืออาชีพของผู้จัดทำบัญชีได้ ซึ่งสภาวิชาชีพบัญชีให้ความสำคัญเกี่ยวกับทักษะวิชาชีพบัญชีอย่างมาก จึงได้มีการกำหนด

มาตรฐานการศึกษาระหว่างประเทศสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีฉบับที่ 3 เรื่องทักษะวิชาชีพขึ้นมา เพื่อให้ผู้จัดทำบัญชีทำหน้าที่เป็นผู้ประกอบวิชาชีพที่มีส่วนผสมของทักษะในด้านต่าง ๆ อย่างเหมาะสม กล่าวได้ว่าผู้จัดทำบัญชีที่มีทักษะทางวิชาชีพ เป็นส่วนสำคัญขององค์กรที่จะทำให้ได้มาซึ่งข้อมูลที่เป็นประโยชน์ เพื่อใช้ในการรวบรวม จัดบันทึก สรุปผลให้ทราบถึงข้อมูลที่ถูกต้อง ซึ่งในปัจจุบันประเทศไทยมีความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ ผู้จัดทำบัญชีไม่เพียงแต่แค่รวบรวม จัดบันทึก และสรุปผลเท่านั้น ยังมีบทบาทในองค์กรมากขึ้นในเรื่องของการจัดการและการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อสะท้อนข้อมูลเกี่ยวกับกิจกรรมนั้นได้อย่างแท้จริง

การจัดทำข้อมูลรายงานทางการเงินขององค์กรเป็นหน้าที่ที่สำคัญสำหรับผู้จัดทำบัญชี เพื่อที่จะนำเสนอข้อมูลด้านการเงินและบัญชีอย่างถูกต้อง เชื่อถือได้ และสามารถพิสูจน์ได้ให้แก่ผู้บริหารเพื่อใช้ในการประกอบการตัดสินใจกำหนดทิศทางการดำเนินธุรกิจต่อไป ทั้งในด้านการวางแผน ควบคุมหรือการพัฒนาธุรกิจให้เติบโตอย่างยั่งยืน บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ทั้งนี้การจะได้มาซึ่งข้อมูลที่ใช้สำหรับจัดทำรายงานทางการเงินที่ถูกต้อง ผู้จัดทำบัญชีจะต้องมีประสิทธิภาพ ในการปฏิบัติงานด้านอื่น ๆ ด้วย เช่น มีความสามารถในการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ได้อย่างคุ้มค่า ผลงานที่ทำมีความรวดเร็วทันเวลา มีคุณภาพ เป็นประโยชน์ต่อการนำไปใช้เพื่อการตัดสินใจของผู้บริหารได้อย่างมีประสิทธิภาพ เป็นต้น เพื่อให้รายงานทางการเงินมีคุณภาพสามารถเป็นตัวแทนอันเที่ยงธรรมของเหตุการณ์ที่ข้อมูลเหล่านั้นนำเสนอได้ ส่งผลให้การบริหารจัดการขององค์กรมีประสิทธิภาพมากขึ้น

จากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาทักษะทางบัญชีและมาตรฐานในการปฏิบัติงานของนักบัญชีที่มีผลกระทบต่อคุณภาพรายงานงบการเงินอย่างไร และยังมีแนวทางการปรับปรุงการปฏิบัติที่ดี และมาตรฐานในการปฏิบัติงานของนักบัญชีซึ่งจะนำไปสู่การเปิดเผยข้อมูลงบการเงินที่ถูกต้อง โดยในงานวิจัยนี้ได้เลือกกลุ่มตัวอย่าง คือ เจ้าของ ผู้นำองค์กร หรือผู้บริหารของสำนักงานบัญชีที่เป็นตัวแทนได้รับอนุญาตจากกรมสรรพากร เขตกรุงเทพมหานคร ปริมณฑล และภาคกลาง

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ของทักษะทางวิชาชีพและมาตรฐานในการปฏิบัติงานของนักบัญชีที่มีผลกระทบต่อคุณภาพรายงานงบการเงิน

สมมติฐานการวิจัย

1. ทักษะทางวิชาชีพของนักบัญชีมีผลกระทบต่อคุณภาพรายงานงบการเงิน
2. มาตรฐานการปฏิบัติงานของนักบัญชีมีผลกระทบต่อคุณภาพรายงานงบการเงิน

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ดุชนี สิกพันธ์ และ ฐิตาภรณ์ สิ้นจรรย์ศักดิ์ (2559) ศึกษาทักษะการปฏิบัติงานที่มีต่อคุณภาพรายงานทางการเงินของผู้ทำบัญชีในกรุงเทพมหานคร เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามผู้ทำบัญชีที่

ขึ้นทะเบียนกับกรมพัฒนาธุรกิจการค้า จำนวน 400 คน ผลการศึกษา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุระหว่าง 30-39 ปี สถานภาพสมรสแล้ว ระดับการศึกษาปริญญาตรี มีประสบการณ์การทำงานด้านบัญชีส่วนใหญ่อยู่ในช่วง 3-6 ปี รายได้เฉลี่ยต่อเดือนมากกว่า 30,000 บาท มีความคิดเห็นเกี่ยวกับทักษะในการปฏิบัติงานของผู้ทำบัญชีโดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีความเห็นเกี่ยวกับทักษะด้านเทคนิคเฉพาะเกี่ยวกับวิชาชีพบัญชีมากที่สุด รองลงมา คือ ทักษะด้านการสื่อสาร ทักษะด้านความรู้ความสามารถทางบัญชี ทักษะในการทำงานร่วมกับผู้อื่น ทักษะส่วนบุคคล ทักษะในการจัดการ ทักษะด้านความรู้ความสามารถทางภาษีอากร และทักษะด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ข้อมูลเกี่ยวกับคุณภาพรายงานทางการเงินโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพรายงานทางการเงินด้านความทันเวลามากที่สุด รองลงมา คือด้านความเข้าใจได้ ด้านความสามารถพิสูจน์ยืนยันได้ ด้านความสามารถเปรียบเทียบได้ และด้านความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ และพบว่าทักษะในการปฏิบัติงานด้านความรู้ความสามารถทางบัญชีมีความสัมพันธ์กับคุณภาพรายงานทางการเงินทางด้านความสามารถเปรียบเทียบได้ และด้านความทันเวลา ณ ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 ทักษะการปฏิบัติงานด้านทักษะในการสื่อสารมีความสัมพันธ์กับคุณภาพรายงานทางการเงินทางด้านความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ ด้านความสามารถเปรียบเทียบได้ ด้านความสามารถพิสูจน์ยืนยันได้ ด้านความทันเวลา และด้านความสามารถเข้าใจได้ ณ ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 ทักษะการปฏิบัติงานด้านทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่นมีความสัมพันธ์กับคุณภาพรายงานทางการเงินทางด้านความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ ด้านความสามารถเปรียบเทียบได้ และด้านความทันเวลา ณ ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 และทักษะการปฏิบัติงานด้านทักษะการจัดการมีความสัมพันธ์กับคุณภาพรายงานทางการเงินด้านความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ ด้านความสามารถเปรียบเทียบได้ ด้านความทันเวลา และด้านความสามารถเข้าใจได้ ณ ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 โดยลักษณะความสัมพันธ์ทั้งหมดเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

ปริยากร ปรีโยทัย และ สุภัทรธร ทวีจันทร์ (2560) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทักษะวิชาชีพบัญชีกับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของนักบัญชีในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาในประเทศไทย เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามนักบัญชีสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จำนวน 340 คน ผลการศึกษา พบว่า นักบัญชีมีทักษะทางวิชาชีพบัญชีโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านทักษะทางปัญญา ด้านทักษะทางคุณลักษณะเฉพาะบุคคล ด้านทักษะทางวิชาการเชิงปฏิบัติและหน้าที่งาน ด้านทักษะทางปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นและการสื่อสาร และด้านทักษะทางองค์กรและการจัดการธุรกิจ และนักบัญชีมีประสิทธิภาพการปฏิบัติงานโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านความรับผิดชอบ ด้านความสำเร็จของงาน และด้านการได้รับการยอมรับ และพบว่าทักษะทางวิชาชีพบัญชีมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

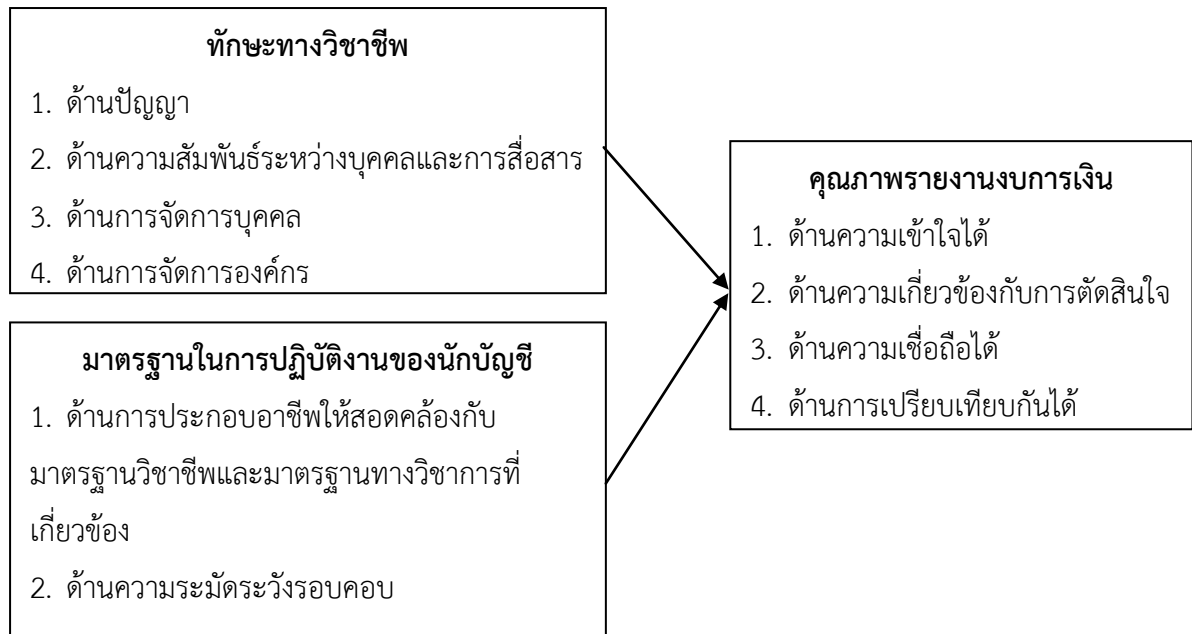
คำรณ โชนะโชติ (2560) ศึกษาระดับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของมหาวิทยาลัยมหิดล เปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของผู้ปฏิบัติงานมหาวิทยาลัยมหิดลต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของมหาวิทยาลัยมหิดล จำแนกตามข้อมูลทั่วไป เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 420 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยด้วยสถิติทดสอบ One Sample t-Test ในกรณีตัวแปรต้น 2 กลุ่ม และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA) ในกรณีตัวแปรต้นตั้งแต่ 3 กลุ่มขึ้นไป ผลการวิจัย พบว่า การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของมหาวิทยาลัยมหิดล ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้าน คือ ด้านหลักความรับผิดชอบ ด้านหลักความคุ้มค่า ด้านหลักคุณธรรม ด้านหลักการมีส่วนร่วม ด้านหลักนิติธรรม และด้านหลักความโปร่งใสอยู่ในระดับมาก และเมื่อเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของผู้ปฏิบัติงานมหาวิทยาลัยมหิดลต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของมหาวิทยาลัยมหิดล จำแนกตามข้อมูลทั่วไป พบว่า เพศ อายุ ระดับการศึกษา ระยะเวลาปฏิบัติงาน ตำแหน่งทางการบริหาร ตำแหน่งทางวิชาการ ตำแหน่งชำนาญการ/งาน ประเภทของผู้ปฏิบัติงาน หน่วยงานที่สังกัด ที่แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของมหาวิทยาลัยมหิดลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

บุญช่วง ศรีธรรมาภรณ์ (2561) ศึกษาผลกระทบของความชำนาญในวิชาชีพบัญชีที่มีต่อประสิทธิภาพการทำงานของนักบัญชีบริษัทกลุ่มร้อยละ สสารสินธุ์ เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามนักบัญชีบริษัทกลุ่มร้อยละ สสารสินธุ์ จำนวน 110 คน ผลการศึกษา พบว่า ความชำนาญในวิชาชีพบัญชีด้านการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องมีผลกระทบเชิงบวกกับประสิทธิภาพการทำงานโดยรวม ความชำนาญในวิชาชีพบัญชีด้านความรู้มีผลกระทบเชิงบวกกับประสิทธิภาพการทำงานโดยรวม ความชำนาญในวิชาชีพบัญชีด้านประสบการณ์ทำงานมีผลกระทบเชิงบวกกับประสิทธิภาพการทำงานโดยรวม และความชำนาญในวิชาชีพบัญชีด้านทักษะวิชาชีพมีผลกระทบเชิงบวกกับประสิทธิภาพการทำงานโดยรวม

Anderson and Wright (1988) ได้ศึกษาผลกระทบของความเป็นมืออาชีพของผู้สอบบัญชีที่มีประสบการณ์ พบว่า การเปรียบเทียบผู้สอบบัญชีรับอนุญาตที่มีประสบการณ์กับผู้สอบบัญชีฝึกหัดด้วยข้อสมมติฐานเบื้องต้นของปัจจัยต่าง ๆ โดยความเป็นกลางปราศจากความลำเอียง มีผลทำให้การเปรียบเทียบการประเมินความเสี่ยงของงานสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีกับผู้สอบบัญชีฝึกหัด (นักศึกษา) จำนวน 58 คน มีความเสี่ยงในการตรวจสอบบัญชี โดยพบความเสี่ยงในการปฏิบัติงานสอบบัญชีจากผู้สอบบัญชีฝึกหัดจำนวน 42 คน ซึ่งผลการวิจัยนี้ได้สนับสนุนข้อมูลที่ตั้งไว้

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการศึกษาเกี่ยวกับทักษะทางวิชาชีพและมาตรฐานในการปฏิบัติงานของนักบัญชีที่มีผลกระทบต่อคุณภาพรายงานงบการเงิน สามารถสร้างกรอบแนวคิดงานวิจัยได้ดังนี้



ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ เจ้าของ ผู้นำองค์กร หรือผู้บริหารของสำนักงานบัญชีที่เป็นตัวแทนได้รับอนุญาตจากกรมสรรพากร จำนวน 97 บริษัท (กรมสรรพากร, รายชื่อสำนักงานบัญชีตัวแทนที่ได้รับอนุญาตจากกรมสรรพากร, 2561: ออนไลน์)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ เจ้าของ ผู้นำองค์กร หรือผู้บริหารของสำนักงานบัญชีที่เป็นตัวแทนได้รับอนุญาตจากกรมสรรพากร โดยใช้จำนวนประชากรทั้งหมดเป็นกลุ่มตัวอย่าง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม ซึ่งประกอบด้วยข้อคำถาม 6 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ตอนที่ 2 ข้อมูลทั่วไปของสำนักงานบัญชี

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับทักษะทางวิชาชีพ

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับมาตรฐานในการปฏิบัติงานของนักบัญชี

ตอนที่ 5 ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพรายงานงบการเงิน

ตอนที่ 6 ข้อคิดเห็นและเสนอแนะอื่น ๆ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. แหล่งข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) ใช้วิธีเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยผู้วิจัยส่งแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่างทางอีเมลพร้อมกับหนังสือขอความอนุเคราะห์และความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามโดยสแกนแบบสอบถาม และหนังสือขอความอนุเคราะห์ เป็นไฟล์ PDF จัดส่งถึงสำนักงานบัญชีตามอีเมลที่ได้จากสำนักงานบัญชีที่ผ่านการรับรองคุณภาพสำนักงานบัญชีคุณภาพในกรุงเทพมหานคร ซึ่งกำหนดให้ส่งอีเมลตอบแบบสอบถามกลับมาภายใน 15 วัน หลังจากได้รับแบบสอบถามโดยให้สแกนเป็นไฟล์ PDF หรือไฟล์รูปภาพเพื่อส่งกลับมาเมื่อครบกำหนด 15 วัน หากไม่ได้รับแบบสอบถาม ไม่ครบตามกำหนด จะดำเนินการโทรศัพท์ไปยังกลุ่มตัวอย่างที่ยังไม่ได้ตอบกลับเพื่อขอความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถามตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับตอบกลับและนำแบบสอบถามที่ได้รับมาบันทึกข้อมูลเพื่อวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป ส่งไป 97 บริษัท ตอบกลับมา 48 บริษัท คิดเป็นร้อยละ 49.48

2. แหล่งข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) โดยการค้นคว้าข้อมูลจากหนังสือ เอกสาร บทความ การค้นคว้าอิสระ งานวิจัย ฐานข้อมูลและสื่อออนไลน์บนเว็บไซต์ที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ได้ข้อมูลพื้นฐานที่ใช้เป็นแนวทางในการศึกษาต่อไป

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ใช้ในการวิเคราะห์เพื่ออธิบายลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง สำนักงานบัญชี รวมทั้งภาพรวมความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างทั้งเกี่ยวกับทักษะทางวิชาชีพ มาตรฐานในการปฏิบัติงาน และคุณภาพรายงานงบการเงิน ดังนี้

การวิเคราะห์ข้อมูลในแบบสอบถาม ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ตอนที่ 2 ข้อมูลทั่วไปของสำนักงานบัญชี โดยหาค่าความถี่ (frequency) และร้อยละ (percentage) ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับทักษะทางวิชาชีพ ตอนที่ 4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับมาตรฐานในการปฏิบัติงานของนักบัญชี และตอนที่ 5 ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพรายงานงบการเงิน วิเคราะห์หาค่าความถี่ (frequency) และร้อยละ (percentage) ของคำตอบ และทำการวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: SD) คะแนนความคิดเห็นโดยกำหนดการให้คะแนนคำตอบของแบบสอบถาม ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545: 99-100)

5	หมายถึง	เห็นด้วยมากที่สุด
4	หมายถึง	เห็นด้วยมาก
3	หมายถึง	เห็นด้วยปานกลาง
2	หมายถึง	เห็นด้วยน้อย
1	หมายถึง	เห็นด้วยน้อยที่สุด

เมื่อหาค่าเฉลี่ยของคำตอบแบบสอบถามจะต้องทำการแปลความหมายค่าเฉลี่ยความคิดเห็นออกมาเป็นระดับ โดยใช้เกณฑ์ในการแปลความหมายของค่าเฉลี่ยดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545: 99-100)

ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00	หมายถึง	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50	หมายถึง	มาก
ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50	หมายถึง	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50	หมายถึง	น้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50	หมายถึง	น้อยที่สุด

2. การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติอนุมาน (Inference Statistics)

ส่วนของการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนนี้เพื่อทดสอบสมมติฐานการศึกษาคือ ทักษะทางวิชาชีพและมาตรฐานในการปฏิบัติงานของนักบัญชีมีผลกระทบต่อคุณภาพรายงานงบการเงินมี 2 ส่วน คือ

2.1 การวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Correlation Coefficient Analysis) เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระแต่ละตัวกับตัวแปรตามว่าเป็นไปในทิศทางใดและมีความสัมพันธ์มากน้อยเพียงใด รวมทั้งดูความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระแต่ละตัวด้วย

2.2 การทดสอบอิทธิพลทักษะทางวิชาชีพและมาตรฐานในการปฏิบัติงานของนักบัญชีต่อคุณภาพรายงานงบการเงินของสำนักงานบัญชีคุณภาพเขตกรุงเทพมหานครปริมณฑลและภาคกลางพิจารณาจากค่า สัมประสิทธิ์การถดถอยแบบพหุ โดยใช้การวิเคราะห์ถดถอยแบบพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) และค่าสหสัมพันธ์พหุคูณ (Multiple Correlation) เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรตามและตัวแปรอิสระมากกว่าหนึ่งตัว

ผลการวิจัย

1. สรุปการวิเคราะห์สถิติสหสัมพันธ์

จากการศึกษาสรุปว่า คุณภาพรายงานงบการเงินในภาพรวม (quality) มีความสัมพันธ์กับทักษะทางวิชาชีพ ทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ทักษะด้านปัญญา (skill1) ทักษะด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและการสื่อสาร (skill2) ทักษะด้านการจัดการบุคคล (skill3) และทักษะด้านการจัดการองค์กร (skill4) และมีความสัมพันธ์กับมาตรฐานการปฏิบัติงาน ทั้ง 2 ด้าน ได้แก่ ด้านการประกอบอาชีพให้สอดคล้องกับมาตรฐานวิชาชีพและมาตรฐานทางวิชาการที่เกี่ยวข้อง (standard1) ด้านความระมัดระวังรอบคอบ (standard2) ในส่วนคุณภาพรายงานงบการเงินในแต่ละด้าน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านความเข้าใจได้ (quality1) ด้านความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ (quality2) ด้านความเชื่อถือได้ (quality3) และด้านการเปรียบเทียบกันได้ (quality4) มีความสัมพันธ์กับทักษะทางวิชาชีพ ทั้ง 4 ด้าน และมาตรฐานการปฏิบัติงาน ทั้ง 2 ด้าน ทั้งหมดเช่นกัน

ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระที่จะใช้ในการวิเคราะห์ถดถอยพหุด้วยตัวเอง และพบว่าทักษะทางวิชาชีพ ทั้ง 4 ด้าน และมาตรฐานการปฏิบัติงาน ทั้ง 2 ด้าน พบว่ามีความสัมพันธ์กันอย่างน้อยสำคัญทางสถิติ ($P < 0.05$) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ระหว่าง 0.416–0.881 ซึ่งในการวิเคราะห์ถดถอยต้องระวังการเกิดปัญหาตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์กันเองสูงเกินไป Multicollinearity โดยมีตัวแปรที่ค่า Tolerance ต่ำกว่า 0.2 อยู่ 2 ตัวแปร ได้แก่ ทักษะด้านการจัดการบุคคล (skill3) และทักษะด้านการจัดการองค์กร (skill4) จะทำการวิเคราะห์หาค่า Collinearity Statistics โดยตัดตัวแปรที่ค่า Tolerance น้อยที่สุดทีละตัว จนกว่าจะได้ค่า Tolerance ไม่น้อยกว่า 0.2

2. สรุปผลการวิเคราะห์สมการถดถอยเชิงพหุ

ตารางที่ 1 การวิเคราะห์ถดถอยพหุคุณภาพรายงานงบการเงินในภาพรวมกับทักษะทางวิชาชีพและมาตรฐานการปฏิบัติงาน

Model Profitability	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	P-Value
	β	Std. Error	β		
Constant	0.88	0.36		2.440	0.019*
skill1	0.26	0.12	0.33	2.298	0.027*
skill2	0.25	0.12	0.28	2.016	0.050
skill4	-0.27	0.11	-0.40	-2.526	0.015*
standard1	0.23	0.09	0.29	2.741	0.009**
standard2	0.35	0.08	0.44	4.202	0.000**
r=0.862 $r^2=0.743$ S.E.=1.99					
Df=47 $P_{(ANOVA)}=0.000^{**}$ Durbin-Watson=2.31					

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

การวิเคราะห์ถดถอยพหุระหว่างทักษะทางวิชาชีพ มาตรฐานการปฏิบัติงาน ต่อคุณภาพรายงานงบการเงินในภาพรวม (quality) พบว่า สมการถดถอยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($P_{(ANOVA)}=0.000 < 0.01$) ได้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ $r=0.862$ และ ค่า $r^2=0.743$ หมายความว่า สมการถดถอยสามารถอธิบายคุณภาพรายงานงบการเงินในภาพรวม (quality) ได้ 74.3% โดยตัวแปรที่ส่งผลอย่างมีนัยสำคัญ ได้แก่ ทักษะด้านปัญญา (skill1) ทักษะด้านการจัดการองค์กร (skill4) มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($P\text{-value} < 0.05$) มาตรฐานการปฏิบัติงานด้านการประกอบอาชีพให้สอดคล้องกับมาตรฐานวิชาชีพและมาตรฐานทางวิชาการที่เกี่ยวข้อง (standard1) และมาตรฐานการ

ปฏิบัติงานด้านความระมัดระวังรอบคอบ (standard2) มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($P\text{-value} < 0.01$) เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย (β) พบว่า ทักษะด้านปัญญา (skill1) มาตรฐานการปฏิบัติงานด้านการประกอบอาชีพให้สอดคล้องกับมาตรฐานวิชาชีพและมาตรฐานทางวิชาการที่เกี่ยวข้อง (standard1) และมาตรฐานการปฏิบัติงานด้านความระมัดระวังรอบคอบ (standard2) มีค่าเป็นบวก หมายความว่าตัวแปรอิสระทั้ง 3 ส่งผลทางบวกต่อคุณภาพรายงานงบการเงินในภาพรวม (quality) ส่วนทักษะด้านการจัดการองค์กร (skill4) ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย (β) มีค่าเป็นลบ หมายความว่า ส่งผลทางลบต่อคุณภาพรายงานงบการเงินในภาพรวม (quality)

อภิปรายผล

ผลการวิเคราะห์สมมติฐานการศึกษา พบว่า ทักษะวิชาชีพบัญชีของผู้จัดทำบัญชี ได้แก่ ทักษะด้านปัญญา ทักษะด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและการสื่อสาร ทักษะด้านการจัดการบุคคล และทักษะด้านการจัดการองค์กรส่งผลต่อคุณภาพรายงานทางการเงินทั้งภาพรวม และรายด้าน ซึ่งผลการทดสอบเป็นจริงตามสมมติฐานการวิจัยที่ 1 ทักษะทางวิชาชีพของนักบัญชีมีผลกระทบต่อคุณภาพรายงานงบการเงิน โดยทักษะด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและการสื่อสารส่งผลสูงสุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่นเพื่อปรึกษาหารือแก้ไขปัญหา และการมีปฏิสัมพันธ์กับ ผู้ที่มีวัฒนธรรมหรือความเห็นต่างกัน จะช่วยให้ผู้จัดทำบัญชีได้รับความร่วมมือจากผู้ร่วมงานอื่นในองค์กร ในการรับและส่งผ่านสารสนเทศได้อย่างถูกต้องตรงตามจริง ส่งผลให้ข้อมูลรายงานทางการเงินสามารถใช้เป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจและนำเข้าสู่กระบวนการพยากรณ์ผลลัพธ์ในอนาคต สอดคล้องกับงานวิจัยของ ดุษณี สิกพันธุ์ และ จิตติภรณ์ สีนจรรยศักดิ์ (2559) ที่ศึกษาทักษะการปฏิบัติงานที่มีต่อคุณภาพรายงานทางการเงินของผู้จัดทำบัญชีในกรุงเทพมหานคร พบว่า ทักษะการปฏิบัติงานในด้านทักษะในการสื่อสารมีความสัมพันธ์กับคุณภาพรายงานทางการเงิน ดังที่ จิตติรัตน์ มีมาก และ รติกร บุญสวาท (2558) ได้ศึกษาสภาพแวดล้อมในการทำงานและความรู้ความสามารถของนักบัญชีที่ส่งผลต่อคุณภาพรายงานทางการเงินของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พบว่า ความรู้ความสามารถของนักบัญชีในด้านทักษะวิชาชีพส่งผลต่อคุณภาพรายงานทางการเงิน

การวิเคราะห์สมมติฐานการวิจัย พบว่า มาตรฐานการปฏิบัติงานของนักบัญชี ด้านการประกอบอาชีพให้สอดคล้องกับมาตรฐานวิชาชีพและมาตรฐานทางวิชาการที่เกี่ยวข้อง และด้านความระมัดระวังรอบคอบส่งผลต่อคุณภาพรายงานทางการเงินทั้งภาพรวมและรายด้าน ซึ่งผลการทดสอบเป็นจริงตามสมมติฐานการวิจัยที่ 2 มาตรฐานการปฏิบัติงานของนักบัญชีมีผลกระทบต่อคุณภาพรายงานงบการเงินสอดคล้องกับงานวิจัยของ บุญรวัย นะเปา (2556) ศึกษาสมรรถนะตามหลักมาตรฐานการศึกษาระหว่างประเทศสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีกับประสิทธิภาพในการทำงาน กรณีศึกษา นักบัญชีธุรกิจ SMEs ในจังหวัดนนทบุรีด้านความรู้และด้านทักษะตามหลักมาตรฐานการศึกษาระหว่างประเทศสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีมีความสัมพันธ์โดยรวมอยู่ระดับปานกลาง

และด้านคุณลักษณะมีความสัมพันธ์อยู่ระดับค่อนข้างสูงกับประสิทธิภาพในการทำงานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1. ผู้จัดทำบัญชีควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาตนเองในด้านทักษะทางวิชาชีพตามมาตรฐานการศึกษาระหว่างประเทศสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี เพื่อที่จะได้นำไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล ทั้งในด้านของทักษะด้านปัญญา ให้มีความรู้ความเข้าใจ สามารถนำความรู้ที่ได้ไปใช้ในการปฏิบัติงาน ทักษะด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและการสื่อสาร ให้สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นในองค์กรได้ดี ตัดสินใจอย่างมีเหตุผลและมีประสิทธิภาพ ทักษะด้านการจัดการบุคคล เพื่อให้มีการพัฒนาทัศนคติและพฤติกรรมให้เหมาะสม และทักษะด้านการจัดการองค์กร ให้มีความรู้ด้านธุรกิจและมีบทบาทในองค์กรมากขึ้น

2. ผู้บริหารควรให้ความสำคัญในการพัฒนาทักษะวิชาชีพของผู้จัดทำบัญชี โดยอาจจัดให้มีการอบรม สัมมนาให้ความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาทักษะวิชาชีพบัญชีให้แก่ผู้จัดทำบัญชีในทุกด้าน เพื่อให้ผู้จัดทำบัญชีตระหนักถึงความสำคัญและทำให้ผู้จัดทำบัญชีทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น เพื่อเสริมสร้างคุณภาพรายงานทางการเงินขององค์กร ส่งผลให้ผู้บริหารสามารถบริหารจัดการภายในองค์กรได้ดีขึ้น เพื่อส่งเสริมความมั่นคงให้กับองค์กร

3. ผู้จัดทำบัญชี และผู้บริหาร ควรเน้นเรื่องของการกำหนดมาตรฐานในการปฏิบัติงานของนักบัญชี เนื่องจากพบว่ามีความสัมพันธ์กับคุณภาพรายงานทางการเงินสูงกว่าทักษะวิชาชีพ ซึ่งหมายความว่าถึงแม้ว่าจะมีความรู้ทักษะมากแต่หากมาตรฐานการปฏิบัติงานไม่ดีก็อาจจะทำให้คุณภาพรายงานทางการเงินไม่มีคุณภาพ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. การวิจัยครั้งต่อไปควรศึกษาทักษะวิชาชีพบัญชีที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานและคุณภาพรายงานทางการเงิน โดยจำแนกตามขนาดหรือประเภทของธุรกิจ เพื่อผลการศึกษจะทำให้ทราบว่าองค์กรที่มีความแตกต่างกันทางสภาพแวดล้อมจะมีประสิทธิภาพการปฏิบัติงานและคุณภาพรายงานทางการเงินต่างกันลักษณะใด

2. การวิจัยครั้งต่อไปควรศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติงานเพิ่มเติม เช่น ความรับผิดชอบหรือการให้คำปรึกษาแนะนำอย่างสมบูรณ์และถูกต้อง เพื่อผลงานวิจัยจะเป็นประโยชน์ในการบริหารจัดการในการพัฒนาวิชาชีพบัญชีของผู้จัดทำบัญชีให้มีประสิทธิผล และสามารถนำผลที่ได้ไปใช้ในการวางแผนเชิงกลยุทธ์ในการประกอบธุรกิจได้

เอกสารอ้างอิง

- กรมสรรพากร. (2561). รายชื่อสำนักงานบัญชีตัวแทนที่ได้รับอนุญาตจากกรมสรรพากร. ค้นเมื่อวันที่ 26 พฤษภาคม 2561, จาก http://www.rd.go.th/publish/fileadmin/user_upload/account/pdf/TaxAgent-List-020359.pdf
- คำรณ โชนะโชติ. (2560). การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของมหาวิทยาลัยมหิดล. *Journal of Professional Routine to Research*, 4, August 2017: 67-75
- ฐิติรัตน์ มีมาก และ รติกร บุญสาวท. (2558). สภาพแวดล้อมในการทำงาน และความรู้ความสามารถของนักบัญชีที่ส่งผลต่อคุณภาพรายงานการเงินของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในจังหวัดนครราชสีมา. *วารสารวิชาการสมาคมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย (สสอท.)*, 21(1), 127-140.
- ดุชนี สิกพันธุ์ และ ฐิตาภรณ์ สันจรรุณศักดิ์. (2559). ทักษะการปฏิบัติงานที่มีต่อคุณภาพรายงานทางการเงินของผู้ทำบัญชีในกรุงเทพมหานคร. การประชุมทางวิชาการ ระดับชาติประจำปี 2559. (หน้า 272-281). ปทุมธานี: วิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- บุญช่วง ศรีธรรมาภรณ์. (2561). ผลกระทบของความชำนาญในวิชาชีพบัญชีที่มีต่อประสิทธิภาพการทำงานของนักบัญชีบริษัทกลุ่มร้อยละแสนราย. *วารสารวิทยาการจัดการมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่*, 13(2): 103-124.
- บุญรวย นะเปา. (2556). สมรรถนะตามหลักมาตรฐานการศึกษาระหว่างประเทศสำหรับ ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีกับประสิทธิภาพในการทำงาน: กรณีศึกษา นักบัญชีธุรกิจ SMEs ในจังหวัดนนทบุรี. *วารสารวิชาการบริหารธุรกิจ วิทยาลัยราชพฤกษ์*, 2(2): 1-9.
- ปรียากร ปรีโยทัย และ สุภัทรร ทวีจันทร์. (2560). ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะทางวิชาชีพบัญชี ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของนักบัญชีในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาในประเทศไทย. *Journal of Ratchathani Innovative Social Sciences*, 1(2): 8-20.
- Anderson, U. and W. F. Wright. (1988). *Expertise and the Explanation Effect. Organizational Behavior and Human Decision Processes*. 42(2) October: 250-269.
- David Mcpeak, Karen V.Pincus and Gary L.Sundem. (2012). *The International Accounting Education Standards Board: Influencing Global Accounting Education*. Retrieved on 21th February 2019, from <https://www.aaajournals.org/doi/abs/10.2308/iace-50121>

- Houcine. A. (2017). *The effect of financial reporting quality on corporate investment efficiency: Evidence from the Tunisian stock market*. **Research in International Business and Finance**, 42: 321-337.
- Yamane. T. (1973). **Statistics: An Introductory Analysis**. 3rd ed. New York: Harper and Row Publication.